

NAMIBIA SENIOR SECONDARY CERTIFICATE

FIRST LANGUAGE KHOEKHOEGOWAB ORDINARY LEVEL **4104/3**

PAPER 3 Literature

2 hours

Marks 60

2019

Additional Materials: Answer Book

INSTRUCTIONS AND INFORMATION TO CANDIDATES

- Write your answers in the Answer Book provided.
- Write your Centre Number, Candidate Number and Name in the spaces on the Answer Book.
- Write in dark blue or black pen.
- Do not use correction fluid.
- Answer **three** questions, **one** from Section A **Poetry**, **one** from Section B **Prose** and **one** from Section C **Drama**. Of the three answers, **one** must be an essay.
- Pay attention to spelling, punctuation and sentence structure.
- The number of marks is given in brackets [] at the end of each question or part question.

!ÂIXOA-AON Î HÂ DAO!GAUDI TSÎ †ANS

- Sa lereamde !guri hâse māsa !lream†khanib ai xoa re.
- Sa Xoalgao!khais di !Gōas, sa !lKhāllkhāsenaosi !Gōas tsî !Ons tsîna mā sîsenni mā†gāhe rab hoab ai xoamāi re.
- †Hoa tamas ka io †nū xoalammi !kha xoa re.
- Tā dī-unu-ūxū-e sîsenū re.
- !Nona dīde !lream re, !guisa A !Âb !Gailgaru†ans diba xu, !guisa B !Âb †Hauxoas diba xu, tsî !guisa C !Âb !Huru!ās diba xu. Nē !nona lereamde xus ge !guisa nî !amllares di.
- †Âisa xoasaon, xoamū†gais tsî †âibasengu !amllarelgaub ai †nūi re.
- !Gōab ge lams mā dīs dis tamas ka io dīs di !lâb khao!gâ !lkhamkha [] !nâ a māsa.

This document consists of 7 printed pages and 1 blank page.

Republic of Namibia

MINISTRY OF EDUCATION, ARTS AND CULTURE

A !ÂB: (IGAIPETSANAN)

Nē !âba xu **1s** tamas ka io **2sa** !eream re.

1 Sao ra Igaipetsanasa khomai î lnāpa xu ra sao dīde !eream re.

#Hansens

Kaikhoe kaisa ta ra !noeba
Hana !gomsiga ra !khoeba
Aitsama ta ti dīga nī m̄ba
Tsīb ra !nubu !gūsi huiba

Kaikhâis !gomsiga !khō≠gā hâ
Hoana m̄!oas !nân m̄
!Khâisan t̄a ga !gâ
Khama !guin ra tsâ

Sorodi an ra !khara
Hō!âs !khan n̄esa ra !hara
!gōasisan ra ≠hara
≠Âidi an n̄en !laegu !hara

!Gâib hoalkhā m̄
Horesan, !gūna xu hâ
Tari-en !nâi nī !gâ
Mâtin ūib !nâ nī !gâ!gâ?

Ūib !goa≠uidi ra tsoatsoa
Âb tsī !huwulhuwusen xūn !oa
Nē dīgu kaise ra !lkhoa
Xawe tsūse ra lam≠oa

Mâ dīb hoab !ereamsa ūhâ
Tsūdīb !lōb, !khō-oms !khō≠gā hâ
Ai!gūsagu nē !lkhoaga ra !khom!nâ
Naun ai!gū, sats !gaumâ

!Oron ≠gōdaoba ra sao
!Khâis, !namasa daosao
≠Guin n̄esa ra tao
Tsī !lisa aoxū !laeb !nâ hâs !gao

(Tsaarab)

- (a) Xoa-aoba mâ tsâsib !nâ ge hâ i nē lgaipetsanasab gere llkhaellnâ llaeb ai? **IGam** †ōrisa !gā!gâra lkha sa !ereamsa †khâ!nâ re. [3]
- (b) Mâ tsâsendeb xoa-aoba sa(t)s komai-ao(t)s !nâ ra khâikhâi llîb di xoa!gā!gās larosen ra !lgâib hîa nē lgaipetsanas !nâ hâ khoeb ai ra dîheb †ama? **Haka** harase xoa!âsa !aromade m̄a re sa !ereamsa †khâ!nâs !aroma. [4]
- (c) Mâ haisi-amsab xoa-aoba korollî xoalgoras lkha ra mâ-ai!â? !Gaipetsanas !nâ mâ !khō+gāba sîsenū re sa !ereamsa †khâ!nâs !aroma. [6]
- (d) !Gui!ā re tare-eb xoa-aoba lgaillgarab 'ai!gûsagu nē llkhoaga ra !khom!nâ' lkha ra †âibasensa. **IGam** !gui!āra lkha !eream re. [4]
- (e) Xoa-aoba mâti gowaba ra sîsenū nē lgaipetsanas di †âi†am!khaisa !nāsa !gâi!gâb lkha m̄a!kharus !aroma? Sa !ereamsa **!nona** !khaidi lkha †khâ!nâ re. [3]

[20]

TAMAS KA IO

2 Sao ra Igaipetsanasa khomai î Ilnāpa xu hā dīde !eream re.

IGâsis xa

Kaiseb Iğâba kai
Tsīb tsûba kaise Iğai
Hoana nēs Ikha Ikhāti !gom
Tsī ūiba tsūse om

Iğâsis a khoeo khoe
Ilnās ta khaos Iğa †gae
†Guiseb ta !ē!khō kai
Xawes Iamsa †nēmâ kai

Hoana t'ra dī tsī Iğau
Tsī !hōs Ikha Igui ra !ğau
Naun khoen ta !ğaise ūi
Ti ūiba Iğaise ūi

Khoe, a da †âiba gu
Tsī hoana mûba gu
Elob a hoadā Inam
Ilnāxa da lao tsī Iğan

(Danster)

(a) Xoa-oaba mâti Iğâb xa ra !aromahe !gomsiga ra mâ†khere kai?

Sa !ereams ge **125 – 150** mīde gaxusiba nī ūhâ.

[10]

(b) Xoa!gā!gā re xoa-aob ra †nuwi tsâsiba khomai-aon !nâ Ilnā mâsigu hîa Iğâsib
Ikha !gaellaresa ūhâgu †ama.

Sa !ereams ge **125 – 150** mīde gaxusiba nī ūhâ.

[10]

[20]

B !ÂB: GAXUIIGAE#HÔAS

Nē !âba xu **3s** tamas ka io **4s** lguisa !eream re.

- 3** Nē !âs ge **Amabab Gaosisen** ti hâ #khanisa xu ū#uihe hâ. !lîsa #ōrisase khomai ! llnās khaolgâ sao ra dîsa loasase sa #hunuma mîdi !nâ !eream re. Sa !ereams ge !amllarelgauba !oa nî xoahe tsî **250 – 300** mîde nî gaxu.

“Nēs ge dī dīb ge !līb !nāsa !nai !lîsa !lkhara toa hâ. !lîs ūitsēdi hoades ge nē #nao#naohes !gōa!gams disa nî tani. Xawes ge !lîsa !lîs ge nē māsib !nâ mâ !khaisa !aroma tama hâ. !lîs ge !lnā māsib !nâ ge mīhe, !lnāb hīa ge !lîsa !naeb, !lnāb !lîsa nî !lkhaubase !b, !lnāb hīa !lîsa #hanu daob ūib dib ai nî ūhâ tsî !lnūse ib xa. Nē !gōas ge !gai!khōhesa ge #gan tama hâ i, xawe !aob xa ge !khō!namihe hâ. Nē !gōas ge !nōs a !nō xui-ao ge !nō tama hâ i. !Nōs !guisas ge ge hī tama hâ i. !Aob #khawadīb dib xa ge !lgarihe !nōsa !oa. Nē !lnāu!gā!khaib !nās ge mâ soab ai !gui di ge !lnā !gae!hāude ge orehe. !lîs !lkhoreb tsî māsēnxasiba xus ge ge !gam!khā tama hâ i.

(J. Goeieman, Macmillan Education Namibia, 2008)

- (a) Sa mû#gāba !oa mâ haisi-amsab xoa-aoba nē #khanis !nâ-ū khomai-aona ra mā!kharu? Sa !ereamsa #khâ!nâ re. [2]
- (b) Mâ #âilgaubab xoa-aiba !Ūes xa ra !gae#hōas !nâ mā. **!Gam** !ereamra mā re, sa !ereamsa #khâ!nās !aroma. [4]
- (c) **!Gam** !nael!khaira xoa-aob !lkhamma ra #nuwi !nāra !lguī#ui re. Sa !ereamsa #khâ!nâ re xoa!âs !lga ra !lnael!gause. [4]
- (d) Mâ xoalgauga xoa-aob xa ra sîsenūhe ū!oasa tanisens !lgau!nāde khomai-aona mī-ailâs !aroma tsî mās kōse di nē !lgau!nāde !gāi sîsen#uiba ūhâ? Sa !ereamsa harase tsî !gāsase !gae#hōas !nâ mâ !khaidi !kha #khâ!nâ re. [10]
- [20]**

TAMAS KA IO

- 4** Nē dîs ge **Anikunis ra !lkhana** ti lon hâ #khanis **M. A. G. !Goraseb** dis ai a !gao!gaosa.

Mī!lguigu hīab ge Xoxoba !līb di #khamsis !nâ ūgu ge !līb omaris di tsū!gāb tsî tsū!ōba ge !aroma. Mās kōse(t)s nēsa !hū!khō-am !lkhā?

Sa !ereams ge **250 – 300** mîdi gaxusiba nî ūhâ.

[20]

C !ÂB: IHURU!ÂS

Nē !âb nâ **5s** tamas ka io **6s** !guis !eream re.

5 Nē !âs ge **Kai !hūbaib** ti hâ #khanisa xu ū#uihe hâ. !lîsa #ōrisase khomai î !nās khao!gâ sao ra dîsa loasase sa #hunuma mîdi !nâ !eream re. Sa !ereams ge !amllarelgauba !oa nî xoahe tsî **250 – 300** mîde nî gaxu.

!Goral!gâ-aob ge ra #oa. Ôasenni ge danasa !khō tsî go mâ. !lGamrokha ge !lîb di xōra ai ra !naellgōa. Hî!alguib ge ra tawede bi. Gaxuseb ge Hî!alguib di !omma ra !khōmâi. Tihes tsîn ge ra !gûlgû.

Ôasenni: Kai aios, ti #noaba-aotse, !khō-oms di !khaenaba xuts ge go gowa-orete.

Hî!alguib: Ti tama ta ge xaweb ge Hui-aoba go !lkhawa !ēsa ūib !nâ mā tsi, xuike hoa !omra !lkhā !lîsa !khō re. Nēsi khom ge nî oa. Xūnats noxopa !Awa!namgu tawa ūhâ.

Ôasenni: Hî-î, nē ta mâ o ta ge ū ta hâ xūn !lkhā mâ.

Hî!alguib: O !khî khom oa re. Ti omsa !oa khom ge nî aibe nî î.

Ôasenni: Kaise kai aios. Mâti ta kha nî matere-oa tsi, ti #noaba-ao, ti !hōtse.

Hî!alguib: Tā matere-oa te. Mari-i ge ūib !nâ #hâ#hâsa, xawe !lî-i xa !nāsa harebesa !khō#gâ hâ xūn ge hâ. Khoexagus ge hoan xa #oa#amsa xūn di !guisa, !gōasibats ga #hâba o nau khoena !gōa. Tā sa ai nî dîhe !khaisats #gao tama xū-e nau khoe-i !kha dî. !Nās ge tita ra ūiba !gao!gao ai !khaisa. Horahus matures hîa ta ra #gaos ge, #nū tsîts nî sa ūiba #â!gâ !khaisa, #gom ta ra nē tsēdi !nâts go ti dîsa. #Hanu#hanuts nîse î xūna #hanu#hanu, î lasa !anu #haweb ai sa ūiba tsoatsoa.

Ôasenni: Kaise ta ge go aio, xawe i ge kaise ra #hani te xū-e hâ tsî ta ge !nās #ama sa !kha ra !hoa #gao.

Hî!alguib: O mî re î khom kō mâti khom nî dî !khaisa.

Ôasenni: Kaise ta ge ti mamasa ra mû #gao tsî !nās khao!gâ kaikhoen hîa ta ge !hasarana. Xawe mâti ta nî oa tsî mâti ta oa !lkhā?

(a) Mâ !nōb kōseb ūib danalhuru-aob nē !huru!âs diba mûsen!nâxūs di !sib ase #khamsib nē !lae!gâs diba !ba ti(t)s ra #âi? !Nāmâb nē !âs diba sîsenū re !ereams !nâ. [5]

(b) Mâ !nōb kōseb Ôasenni di tanisens nē !âs !nâ !lîb di !gōasis #an tsî hō!âdi di sîsen#uib ase î? [5]

(c) !Khâisa mâ!oas khoe-i ūiba ra tsâ!khâ !gaus ge !gāsase nē !huru!âs !nâ ra mâi-ai!âhe. Mâ !gaub aib xoa-aoba Ôasenni di #an tsî hō!âsa mâi-ai!âs !kha nē #âilgauba ra mâ!kharu. [10]

[20]**TAMAS KA IO**

- 6** Nē dîs ge **Khai !hūbaib** ti lon hâ ðkhanis **Tsâtago Davidsi** di ai a !gao!gaosa.
Xoa!gā!gā re xoa-aob mâti !kharaga !nae!khaide ra mâisaogusa !urus!gawib nî
omkhâisens kōse. !Kharaga !nae!khaidi lhuru-aon ûigu dide !oa !naellgau re.
Sa !khō!gāb ge **250 – 300** mîdi nî ūhâ. **[20]**

BLANK PAGE

